

1 söndagen efter Påsk

Den heliga avlösningens evangelium

Predikan på distans 2022-04-24.

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Kom denna stund med ditt ord och din Ande! Hjälp oss att ser vår synd och avslöja du vår egen oförmåga att göra det goda. Men visa oss också vägen till förlåtelse och tro. Öppna våra ögon för försoningens under. Skänk oss genom ordet din helige Andes gåva och ge oss uppståndelsens glädje. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Joh. 21:1-4. (2:a årg.)

1 Vid den tiden visade sig Jesus en gång till för lärjungarna. Det var vid Tiberiassjön, och det gick till så här: 2 Simon Petrus och Tomas som kallades Tvillingen, Natanael från Kana i Galileen, Sebedeus söner och två andra av hans lärjungar var tillsammans. 3 Simon Petrus sade till dem: "Jag går ut och fiskar." De andra sade: "Vi följer med dig." De gick ut och steg i båten, men den natten fick de ingenting.

4 Tidigt på morgonen stod Jesus på stranden, men lärjungarna förstod inte att det var han. 5 Jesus sade till dem: "Mina barn, har ni inget att äta?" De svarade: "Nej." 6 Han sade: "Kasta ut nätet på höger sida om båten, så ska ni få." De kastade ut nätet, och nu orkade de inte dra upp det för all fisken.

7 Lärjungen som Jesus älskade sade då till Petrus: "Det är Herren." När Simon Petrus hörde att det var Herren drog han ytterplagget om sig, för han var inte klädd, och kastade sig i sjön. 8 De andra lärjungarna kom efter i båten med fisknätet på släp. De var inte långt från land, omkring hundra meter.

9 När de kom i land fick de se en koleld och fisk som låg på den och bröd. 10 Jesus sade till dem: "Bär hit av fisken som ni fick nyss." 11 Simon Petrus steg i båten och drog upp nätet på land. Det var fullt av stora fiskar, 153 stycken, och fast de var så många gick nätet inte sönder. 12 Jesus sade till dem: "Kom och ät." Ingen av lärjungarna vågade fråga honom vem han var. De förstod att det var Herren. 13 Jesus gick fram och tog brödet och gav dem, och likaså fisken. 14 Detta var den tredje gången som Jesus visade sig för lärjungarna efter att han hade uppstått från de döda.

Denna söndag har sedan gammalt särskilt ägnats åt *avlösningens* eller *biktens sakrament*. I evangeliet (Joh. 20:19-31) kom den uppståndne Jesus till lärjungarna som var samlade bakom stängda dörrar. Men rätt igenom dessa massiva väggar och dörrar kom Jesus kroppsligen och stod plötsligt mitt ibland dem. Han sade: *Frid var med er! Såsom Fadern har sänt mig, så sänder jag också er.* Detta är det första och största budskapet. Det är frukten av Kristi död och uppståndelse. Hans ställföreträdande verk medför att Guds frid nu uttalas och förkunnas för oss syndare, och han sänder ut apostlarna att förkunna detta i hela världen. Det är inte så att denna frid och välsignelse automatiskt kommer till oss. Det sker inte genom själva skapelsen. Det är inte så att alla människor av naturen är Guds barn. Bibeln lär med utomordentlig skärpa tvärtom att skapelsen har avfallit från sin Herre och Skapare. Aposteln citerar David i psaltaren när han skriver:

Ingen rättfärdig finns, inte en enda. Ingen finns som förstår, ingen som söker Gud. Alla har avfallit, alla är fördärvade. Ingen finns som gör det goda, inte en enda. (Rom. 3:10-12, se Ps. 14 och Ps. 53).

Denna bibliska sanning förnekas av den ogudaktiga världen och även av den falska kyrkan. Man vill inte höra talas om synden och Guds straff. Man hänvisar till det s.k. *teodicéproblemet* (problemet om Guds rättvisa) och säger: Hur skulle Gud om han är rättfärdig och allsmäktig kunna tillåta all ondska i världen? Hur kan han tillåta att olyckor, krig, mord och allt annat elände sker? Om han är så god som Bibeln säger borde han väl också se till att det inte finns någon ondska i världen!? Alltså drar man slutsatsen att Gud inte kan vara så god och rättvis som Bibeln säger. Antingen finns det ingen Gud alls eller så är han bara en maktlös Gud som inte kan göra något åt världens problem.

Men detta visar bara hur världens tänkande är bortvänt från den sanne Guden. Bibeln lär oss att människans synd är så allvarlig att Gud borde straffa var och en av oss med evig förtappelse. Men Bibeln lär också att Gud älskade världen så högt, att han i stället sände sin egen Son för att frälsa världen. Svaret på teodicéproblemet är därför att Gud i sin kärlek straffade Jesus Kristus i vårt ställe. Han bar alla våra synder och led det straff som vi borde ha lidit. Nu, efter Jesus Kristi uppståndelse, förkunnar Gud sin frid för alla människor. Den som har problem med teodicéproblemet bör därför lyssna noga till vad Guds ord lär om lag och evangelium. Enligt lagen är vi alla värda straff och fördömelse. Men enligt evangelium har Jesus lidit detta straff i vårt ställe. Han har fullkomligt uppfyllt hela Guds lag och förkunnar nu avlösningens evangelium till apostlarna och genom dem till alla människor: *Frid vare med er!*

Efter detta ord fortsätter Jesus med orden:

”Frid vare med er! Som Fadern har sänt mig sänder jag er.” Sedan han sagt detta, andades han på dem och sade: ”Ta emot den helige Ande! Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder så är han bunden.” (Joh. 20:21-23)

Genom detta ord ger Jesus sina apostlar fullmakt att förlåta synder. Vi kallar detta för *nycklamakten*. Den är given till hela kyrkan att förvaltas genom prästämbetet. Det är fråga om två olika nycklar, att binda eller lösa från synden. Den som är bekymrad över sina synder och bekänner dem och ber om förlåtelse skall av prästen få höra orden: *Dina synder är dig förlåtna*. Denna förlåtelse sker genom människor men är samtidigt Guds egen förlåtelse. Därför frågar prästen enligt vår lutherska ordning:

Tror du att min förlåtelse är Guds förlåtelse? Den biktande svarar då: Ja! Då säger prästen. Ske dig såsom du tror. Och på vår Herres Jesu Kristi befallning förlåter jag dig alla dina synder i Guds, Faderns + och Sonen och Den Helige Andes, namn. Amen. Gå i Herrens frid.

Mot denna bibliska ordning har många reagerat, t.ex. både katolska kyrkan och pietismen. Men när reformationen kom genom Martin Luther var det här en huvudfråga. Den dåvarande kyrkan hade blandat samman lag och evangelium och förstod inte längre att Gud förlåter människan utan några som helst villkor endast för Jesu Kristi skull. Därför innebar Luthers bibliska upptäckt av rättfärdiggörelsen genom tron allena också den rätta förståelsen av nycklamakten och avlösningen. Tidigare hade avlösningen getts mot villkoret att den avlöste sedan gjorde vissa goda gärningar. Man blandade in lagen och dess botövningar som ett villkor för förlåtelsen. Men den uppståndne Jesus säger endast: *Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna*. Detta är det rena evangeliet utan några villkor.

Men den som inte tror avvisar förlåtelsen och blir därför kvar under lagens förbannelse. Därför måste kyrkan också använda sig av bindenylckeln. De som avvisar Guds ord kan därför inte heller få del av Guds välsignelse och förlåtelse. Jesus predikar alltid både omvändelse och tro. Om ingen omvändelse sker genom lagen kan heller ingen tro tändas genom evangelium.

Vi skall också stanna kort inför dagens predikotext där den uppståndne på nytt mötte några av lärjungarna när de gav sig ut på fiske. Under hela natten fick de ingenting. Men

när de på Jesu ord kastade ut nätet på högra sidan om båten fick de en otroligt stor fångst. Det var så många stora fiskar att de inte orkade dra upp nätet. Ändå lyckades de komma i land utan att nätet gick sönder. De räknade fångsten till 153 fiskar. Detta under visade för dem att den okände mannen på stranden måste vara Jesus. De hade först inte känt igen honom i mörkret. Men när de följde hans ord och fick den väldiga fångsten förstod de att han måste vara Jesus. En eld var tänd på stranden och han bjöd dem komma och äta fisk där. Detta var tredje gången han visade sig för dem efter uppståndelsen.

Denna text lär oss hur viktigt det är att följa Jesu ord. Ur mänsklig synpunkt hade ingen trott att man skulle få en massa fisk bara genom att kasta ut nätet på andra sidan båten. Men lärjungarna följde Jesu ord och fann liksom många gånger tidigare att Gud verkade det han lovade genom ordet. På samma sätt skall vi idag i den kristna kyrkan inte hitta på några egna metoder att vinna människor för Kristus. Vi skall i stället enkelt följa Guds ord i allt och lita på att Gud själv ger fångsten. Predikan vill därför lära oss hur vi skall verka i den kristna kyrkan. Vi sammanfattar det i tre punkter:

1. Egna ansträngningar hjälper inte.
2. Det som ingenting var utvalde Gud.
3. Allt detta sker i kraft av Kristi uppståndelse.

1. Egna ansträngningar hjälper inte.

Många kyrkor inriktar sig på planer och program för hur kyrkan med framgång skall kunna evangelisera, grunda nya församlingar och få dem att växa. Så läste jag nyligen om hur en stor luthersk kyrka nu antagit ett program för att grunda ett stort antal nya församlingar under den närmaste 10-årsperioden. Andra sätter upp mål för hur en kyrka skall uppnå ett visst antal medlemmar, t.ex. femtusen eller femtiotusen. En församling hade målet att bli världens största församling och lyckades också med detta. Andra sysslar med att slå ihop olika kyrkor så att de skall bli större och effektivare. Gemensamt för detta är att människors egna ansträngningar står i centrum.

2. Det om ingenting var utvalde Gud.

I det världsliga, borgerliga livet kan vi gärna sätta upp den här typen av mål och sträva efter att nå dem. Men vi finner ingenting sådant i den heliga Skrift. Där bygger allting på Guds ord och löfte. Där ber aposteln att Gud skall öppna vägen för evangelium. Skriften lär oss klart och tydligt att Gud utväljer *”det som ingenting är”* (1 Kor. 1:28). Han låter oss ofta vänta på ”resultat” och vill visa oss att all välsignelse enbart beror på Herren själv och hans löftesord. Så fick t.ex. Abraham gå omkring ensam i många år i det utlovade landet med bara en liten familjeflock bland den stora mängden främmande folk som inte kände den sanne Guden. Han fick löftet om en son, men det dröjde många år innan detta löfte uppfylldes. Så fick också profeten Elia vara ensam och förföljd under lång tid innan Gud välsignade hans predikan och gav eld från himlen och Baalsprofeterna äntligen fick ge vika inför Herren. Så fick också kyrkofadern Athanasius under långa tider kämpa ensam och vistas i öknen när den stora mängden präster och kyrkor valde att följa villfarelsens väg.

3. Välsignelsen sker i kraft av Kristi uppståndelse.

När Kristus efter sin uppståndelse undervisade Emmaus-vandrarna blev deras hjärtan brinnande (Luk. 24). Vad gjorde då Jesus? Jo, han undervisade dem enkelt och klart om vad som i alla Skrifterna stod skrivet om honom. Så samlades också judarna i Berea (Apg. 17) för

att studera skrifterna och se om det förhöll sig så som Paulus sade i sin predikan. På samma sätt skall vi göra idag. Vi skall samlas och lyssna på predikan och flitigt studera Guds ord. Där talar Gud till våra hjärtan så att de blir brinnande. Där undervisar han oss om dopets välsignelse, om den heliga nattvardens underbara gåva och om avlösningens välsignelse. Så får vi trons gåva i våra hjärtan och en inre glädje och frid. Så blir vi uppfyllda med Kristi kärlek och börjar att också göra gott mot vår nästa. Så kommer Guds välsignelse till den kristna kyrkan, inte i kraft av våra planer utan i kraft av Kristi uppståndelse.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*